

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

Р І Ш Е Н Н Я

До протоколу № 79
від 06 жовтня 2021 року

Про проект Закону України
Про внесення змін до Закону України “Про вищу освіту”
щодо забезпечення прав здобувачів вищої освіти брати участь
в управлінні закладом вищої освіти
(реєстр. № 5374 від 14.04.2021)

Комітет з питань освіти, науки та інновацій є головним з опрацювання проекту Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про вищу освіту” щодо забезпечення прав здобувачів вищої освіти брати участь в управлінні закладом вищої освіти” (реєстр. № 5374 від 14.04.2021), поданого народним депутатом України Шпак Л.О. та іншими народними депутатами України.

Метою законопроекту є законодавче забезпечення права всіх здобувачів вищої освіти брати участь в управлінні закладом вищої освіти.

Зокрема, відповідно до статті 36 Закону України “Про вищу освіту”, за рішенням вченої ради до її складу можуть входити також представники організацій роботодавців. При цьому не менш як 75 відсотків складу вченої ради повинні становити наукові, науково-педагогічні працівники закладу вищої освіти і не менш як 10 відсотків - виборні представники з числа здобувачів вищої освіти.

Також відповідно до статті 39 Закону України “Про вищу освіту”, вищим колегіальним органом громадського самоврядування закладу вищої освіти є загальні збори (конференція) трудового колективу, включаючи виборних представників з числа здобувачів вищої освіти.

Крім того, згідно статті 42 Закону України “Про вищу освіту”, брати участь у виборах керівника закладу вищої освіти мають право виборні представники з числа студентів (курсантів), які обираються студентами (курсантами) шляхом прямих таємних виборів.

Проте не враховано тієї обставини, що відповідно до статті 61 Закону України “Про вищу освіту”, здобувачами вищої освіти є студент, курсант, аспірант, ад’юнкт, асистент-стажист.

Станом на сьогодні чинні положення Закону України “Про вищу освіту” зазначають лише про студентів (курсантів).

У законопроекті з цією метою пропонується внести зміни до статей 36, 39, 42 Закону України “Про вищу освіту” в частині заміни слів “студентів (курсантів)” на слова “здобувачів вищої освіти” у відповідному відмінку.

Реалізація проекту акта не потребує додаткових фінансових витрат з державного та місцевих бюджетів.

Головне науково-експертне управління, розглянувши законопроект, у цілому підтримує наведені у пояснювальній записці до нього аргументи на користь відповідної законодавчої пропозиції з огляду на те, що відповідно до п. 8 ч. 1 ст. 1 Закону України “Про освіту” здобувачами освіти визнаються вихованці, учні, студенти, курсанти, слухачі, стажисти, аспіранти (ад’юнкти), інші особи, які здобувають освіту за будь-яким видом та формою здобуття освіти. При цьому, згідно Закону України “Про вищу освіту” під здобувачами вищої освіти розуміються особи, які навчаються у закладі вищої освіти на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації (п. 11 ч. 1 ст. 1) та до яких відносяться студенти, курсанти, аспіранти, ад’юнкти та асистент-стажисти (ч. 2 ст. 61). Тому прийняття запропонованих змін сприятиме забезпеченню дотримання принципів рівності всіх учасників освітнього процесу.

З огляду на зазначене, Головне управління вважає, що за результатами розгляду в першому читанні законопроект може бути прийнятий за основу.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету за наслідками розгляду прийняв рішення, що зазначений проект Закону не має впливу на показники бюджетів.

Міністерство освіти і науки України, розглянувши цей проект закону, зазначає таке.

Законопроектом “Про внесення змін до Закону України “Про вищу освіту” щодо забезпечення прав здобувачів вищої освіти брати участь в управлінні закладом вищої освіти” (реєстр. № 5374 від 14.04.2021), пропонується внести зміни до статей 36, 39, 42 Закону України “Про вищу освіту” в частині заміни слів “студентів (курсантів)” на слова “здобувачів вищої освіти” з метою законодавчого забезпечення права всіх категорій здобувачів вищої освіти брати участь в управлінні закладом вищої освіти.

Таким чином, на думку розробників, право на участь у колегіальному органі громадського самоврядування закладу вищої освіти поширюватиметься на аспірантів, ад’юнктів, докторантів, асистентів-стажистів.

Однак, відповідно до Закону України від 30 березня 2021 року № 1369-ІХ “Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання окремих питань присудження наукових ступенів та ліцензування освітньої діяльності”, докторант виключений з числа здобувачів вищої освіти і відповідно до Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність”, є суб’єктом наукової і науково-технічної діяльності, вченим, який проходить підготовку в докторантурі наукової установи або закладу вищої освіти для здобуття наукового ступеня доктора наук.

Враховуючи викладене, до законопроекту необхідно внести зміни у частині заміни слів “студентів (курсантів)” на слова “здобувачів вищої освіти та наукових ступенів”.

Крім того, у разі прийняття законопроекту потребуватиме внесення змін Закон України “Про освіту” у частині заміни у абзаці п’ятому частини першої статті 28 слів “здобувачів освіти” на слова “здобувачів освіти та наукових ступенів”.

Міністерство фінансів України звертає увагу, що реалізація законопроекту не потребуватиме додаткових видатків державного та місцевих бюджетів. Норми законопроекту узгоджуються та не суперечать законам, що регулюють бюджетні відносини.

Відтак, зазначений законопроект може бути розглянутий Верховною Радою України.

Підкомітет з питань вищої освіти, розглянувши 12 липня 2021 року зазначений законопроект та враховуючи пропозиції Головного науково-експертного управління, Міністерства освіти і науки України, Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, Міністерства фінансів України, рекомендує прийняти його за основу.

Враховуючи вищезазначене та уточнений експертний висновок Міністерства освіти і науки України від 14.09.2021 р. № 1/10-3861 щодо зазначеного законопроекту, **Комітет з питань освіти, науки та інновацій вирішив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 3 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про вищу освіту” щодо забезпечення прав здобувачів вищої освіти брати участь в управлінні закладом вищої освіти” (реєстр. № 5374 від 14.04.2021), поданий народним депутатом України Шпак Л.О. та іншими народними депутатами України, повернути суб’єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

2. Співдоповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначити народного депутата України, голову підкомітету з питань вищої освіти Комітету з питань освіти, науки та інновацій Гришину Ю.М.

Голова Комітету

Сергій Бабак